

МОЖЛИВО, УКРАЇНА БУЛА ПЕРШОЮ ЧАСТИНОЮ ЄВРОПИ, ЯКУ ЗАСЕЛИЛИ РАННІ ЛЮДИ

Королево – місце в Україні, де ранні люди виготовляли кам'яні знаряддя, датується 1,4 мільйонами років. Це дає підстави припустити, що ранні люди переселилися з України до Європи.

Майкл Ле Пейдж
екологічний репортер
«New Scientist»

Королевський кар'єр в Україні – одне з найдавніших поселень гомінідів у Європі. Королевська стоянка – ранньопалеолітична стоянка в басейні верхньої Тиси в селищі Королево Берегівського району Закарпатської області. Пам'ятку в Королево почали досліджувати в 1970-х роках. Велику кількість кам'яних знарядь праці було знайдено в шарах осадових відкладень поруч із оголеннями вулканічної породи, придатної для виготовлення інструментів. Тут ранні люди виготовляли кам'яні знаряддя праці. Їхній вік датується 1,4 мільйонами років; це дає можливість припустити, що ранні люди переселилися з України до Європи.

Молекулярне датування показало, що територія України була заселена людьми 1,4 мільйона років тому, що робить її однією з найдавніших стоянок гомінідів у Європі, а можливо й взагалі найдавнішою.

«Це було, як магніт, що приваблював туди людей, і вони розбили табір неподалік», – говорить **Роман Гарба** з Чеської академії наук у Празі. За його словами, кісток виявлено не було, оскільки ґрунт занадто кислий, щоб їх зберегти, але припускається, що гомініни належали до виду *Homo erectus*, який еволюціонував приблизно 2 мільйони років тому та поширився із Африки до Європи та Азії.

Ранні стоянки гомінінів у Європі

Хоча відомо, що ранні гомініни були присутні на території селища Королево протягом сотень тисяч років, проте не було відомостей, коли саме точно. Але тепер команда Гарби датувала найстаріший шар, що містить знаряддя праці, віком 1,4 мільйонів років, використовуючи метод, який називається «космогенним нуклідним датуванням».

Цей метод заснований на космічних променях з потужною енергією, які можуть розщеплювати ядра атомів та генерувати незвичайні ізотопи. Однак ці ізотопи утворюються лише на відкритих ділянках, оскільки ці космічні промені не проникають далеко у тверді об'єкти. Після поховання об'єктів радіоактивні ізотопи, утворені дією космічних променів, розпадаються на інші ізотопи, що дозволяє визначити час поховання.

Ще одне місце проживання ранніх гомінінів – у Дманісі в Грузії – датується 1,7 мільйонами років, тоді як вік інших стоянок у Франції та Іспанії становить близько 1,2 мільйона років.

Це свідчить про те, що ранні люди перемістилися з Африки через Грузію в Україну, а потім далі – на захід до Європи, хоча також можливо, що деякі з них перетнули протоку Босфор у Туреччині. Було висловлено припущення, що деякі гомініди перетнули Гібралтарську протоку, коли рівень моря був нижчим від нинішнього, щоб досягти Іспанії, а потім рушили на схід до Європи, але,

як стверджує Гарба, немає жодних доказів, котрі це підтверджують. «Хоча частина Грузії географічно знаходиться в Європі, і політично вся країна розглядається як частина Європи, Дманісі географічно розташований в Азії», – каже Гарба. Тому він та його команда вважають українське Королево найстарішим населеним пунктом у Європі, який надійно датований. «Наскільки нам відомо, Королево є найранішою надійно датованою присутністю гомінінів у Європі», – йдеться в статті.

«Я згоден, що нові оцінки віку важливі, і вони підтверджують ідею раннього розселення зі сходу на захід, – говорить **Кріс Стрінгер** з Музею природної історії в Лондоні. – Це вже очевидно, бо чотири інші місця у Західній Європі вже були датовані приблизно 1,4 мільйонами років тому». Гарба зазначає, що хоча й можливо, що ці інші місця такі ж старі, проте їх датування викликає сумніви. «Ми не можемо бути повністю впевненими щодо датування. Воно ненадійне або не працює», – коментує він.

«З повагою, але не згоден», – говорить Стрінгер. ■

6 березня 2024 р
NEW SCIENTIST

<https://www.newscientist.com/article/2420679-ukraine-may-have-been-first-part-of-europe-colonised-by-early-humans/>

Королевський кар'єр в Україні – одна з найдавніших стоянок гомінінів у Європі